

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ
Præcones**

Stengel, Georg

Ingolstadt, 1645

§. 5. Solis nobilißima formositas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

tis luminaribus micet, ut Paradiso putes vernante depictum, spirantium rosarum viuis monilibus renitere. Vnde & a plerisque ornamentū cali est nuncupatum, eò quòd sit stellarum monile pretiosum. Seneca Ethnicus homo, ipse mundus, ait, quoties per noctem ignes suos fundit, & stellarum tantum innumerabilium refulsit, quem non intentum in se tenet? Tenet igitur utique & primum omnium parentem, ac sine corruptionis adhuc caligine sapientem.

Senec.
lib. 4. de
benef.
cap. 23.

§. V.

Solis nobilissima formositas.

Sed nihil est magis tunc admiratus, quàm, quòd erat in mundo clarissimum, ipsum scilicet roscum solem, qui est, ut ait S. Pater, oculus mundi, jucunditas diei, cali pulchritudo, natura gratia, præstantia creature, & ut ait Poëta: sereni maximum mundi decus; qui omnia virtute implet, terras die illustrat, homines & pecudes pulchritudine recreat; cali spirabile lumen; cor vniuersi; vita colorum; in cuius globum lux omnis est collecta; à quo ceu fonte fulgor omnis in lunam & stellas longè latè que dimanat. Qui certis dimensum partibus orbem per duodena regit, nitidus, citus, aureus astra: qui

S. Am-
bros lib.
cit. c. 1.
Senec. in
Hippol.

Virgil.
4. Georg.

quotidiano cursu diei noctisque; spatia signat; qui annum in æstatem hyememque, in ver & autumnum diuidit. Motu enim diurno quidem (qui est primi mobilis) in circulos raptus, ortu suo occasumque, diem & noctem distinguit; eo autem motu, qui ei per circulum Zodiaci, proprius est, annum terminat; eundemque duobus solstitijs, & totidem æquinoctijs, in quatuor partes, vernam, æstiuam, autumnalem, & hibernam secat; dierumque, per suas vices, incrementa & decrementa efficit; Luna quoque interim cursu suo, menses à mensibus secernente.

Lucret.
lib. 5. de
rer. nat.

*Sic vigiles, mundi magnam & versabile
templum,*

*Sol & Luna, suo lustrantes lumine circum,
Perdocuere homines annorum tempora veris*

Et certâ ratione geri rem, atque ordine certo

Hæc in mundum veniens primus noster-
genitor & oculis, & animo suspexit. Atque
vt vno verbo dicam, quidquid Chaldaei,
quidquid Ægyptij, quidquid Brachmanes,
quidquid Astronomi, quidquid Philosophi
omnes; post Adamum, à primis mundi in-
cunabulis, vsque in hanc præsentem ho-
ram, per tot mille annorum spatia; sine
dioptris,

dioptris, siue radijs Mathematicis, siue lō-
gissimis tubis opticis, siue grādissimis qua-
drantibus, siue quibuscunq; accuratissimè
& faberrimè factis instrumentis; diurno
nocturnoque labore, indefide studio, per-
tinaci vigilantia; vel in cælorum motibus,
vel in aspectibus astrorum, vel in cornicu-
lata Veneris stella, vel in Iouis stipatori-
bus, vel in Lunæ lucidis interuallis, vel in
maculis Solis, vel in effectibus, aut defecti-
bus omnium siderum, obseruare, adinueni-
re, tam multis, tamque longis & laboratis
libris comprehendere, & posteritati trade-
re potuerunt, poteruntque, vsque ad finem
mundi, id omne, & multò plura certiora-
que, Adamus, scientia non ab Archimede,
aut Euclide, aut in scholis hausta, sed di-
uinitus donata, vidit, perspexit, prædica-
uit; & vtique (vt diu postea D. Gregorius
Nazianzenus) dixit: *Quibus verbis utendū
sit, nescio, cūm solem intueor.*

S. Gre-
gor. Naz.
orat. 34.

§. VI.

*Amœnitas terra ab Adamo aspecta,
in Paradiso.*

Tale nascenti Adamo spectaculum fide-
ra exhibuerunt. Qui neque, cūm nondum
rerum supernarum aspectu satiatos in ter-
ram